Република Србија
Врховни касациони суд
Рев2 646/2015
10.12.2015. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића, Лидије Ђукић, Снежане Андрејевић и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Р.М. из З., чији је пуномоћник Г.С., адвокат из Ч., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Зрењанин, коју заступа Државно правобранилаштво РС, Одељење у Зрењанину, ради исплате, вредности предмета спора 16.070,69 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2234/14 од 02.12.2014. године, у седници одржаној 10.12.2015. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2234/14 од 02.12.2014. године, као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2234/14 од 02.12.2014. године у делу којим је одлучено о захтев тужиоца за исплату мање плаћене накнаде плате за време коришћења годишњег одмора у септембру 2010. године, у висини од 2.715,65 динара са законском каматом и уплатом одговарајућих доприноса на наведени износ за пензијско, инвалидско и здравствено осигурање (одбијен тужбени захтев).

УКИДА СЕ се пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2234/14 од 02.12.2014. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 411/13 од 11.06.2014. године, у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде плате за ноћни рад и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у том делу.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 411/13 од 11.06.2014. године, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име

разлике накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора плати 836,20 динара са законском каматом од 26.03.2011. године до исплате - за фебруар месец 2011. године, као и 1.454,26 динара са законском каматом од 26.04.2011. године до исплате - за март месец 2011. године, као и да му накнади трошкове парничног поступка од 4.184,40 са каматом од 11.06.2014. године до исплате. Истом пресудом, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавеже тужена да му плати 2.715,65 динара, на име накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора у септембру месецу 2010. године, са законском каматом на тај износ од 26.10.2010. године до исплате, као и да му на име накнаде за ноћни рад у периоду од септембра закључно са децембром месецом 2011. године плати укупно 11.064,58 динара, у појединачним месечним износима са припадајућом законском каматом, ближе одређеним овом одлуком, као и да надлежном Фонду ПИОЗ и Фонду здравственог осигурања, у корист тужиоца уплати одговарајуће доприносе.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2234/14 од 02.12.2014. године, жалбе парничних странака су одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, побијајући је у делу којим је одбијен тужбени захтев, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као посебној, применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, применом члана 404. ЗПП, имајући у виду да је тужилац уз ревизију доставио више одлука апелационих судова, из којих произилази да су основани наводи о различитом поступању (одлучивању) апелационих судова у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавање судске праксе, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11 и 55/04), па је нашао да је ревизија делимично основана, а делимично неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка, због којих се, применом члана 407. став 1. ЗПП, ревизија може изјавити.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду, према решењу тужене од 19.06.2010. године, распоређен на радно место заменика вође саобраћајног сектора и унапређен у звање вишег полицајца. Наведеним решењем одређена му је и висина плате, у складу са чланом 3, 4. и 7. Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова од 26.06.2006. године, на који начин му је одређен укупан коефицијент за обрачун и исплату плате у висини од 18,91. Тужилац има статус овлашћеног службеног лица. Поређењем коефицијента тужиоца са коефицијентом М.П., запослене код тужене на дактилографским и административно техничким пословима, којој је одређен укупан коефицијент 12,84, утврђено је да је према члану 3. Правилника - основни коефицијент, тужилац разврстан у 19. платни разред са коефицијентом 10,17, а упоредна радница у 31. платни разред са коефицијентом 6,68; према члану 4. Правилника - додатни коефицијент (према стручној спреми и радном статусу-

месту) тужиоцу је одређен коефицијент 6,52, а упоредној радници 4,61, иако обоје имају IV степен стручне спреме, а према члану 7. Правилника – додатни коефицијент за звање односно чин, тужиоцу, у звању вишег полицајца, одређен је коефицијент 1,55, као и упоредној радници, у звању референта (коефицијент 1,55), а да је коефицијент тужиоца за 47,27% већи од коефицијента овог државног службеника. Међутим, поређењем коефицијента тужиоца са коефицијентом Д.Ј., запосленог код тужене, полицајца са звањем вишег полицајца почев од 03.07.2009. године, који такође има статус овлашћеног службеног лица, али нема нередовност у раду, утврђено је да је Д.Ј., према члану 3. Правилника - основни коефицијент, разврстан у 20. платни разред са коефицијентом 9,96, да му је према члану 4. Правилника - додатни коефицијент (према радном месту) одређен у висини 6,52, према члану 7. Правилника – додатни коефицијент за звање односно чин, коефицијент 2,04, на који начин је укупан коефицијент овог запосленог 18,52.

Оценом налаза судског вештака, судови су утврдили да је тужиоцу у спорном периоду исплаћена накнада плате за време коришћења годишњег одмора, али му није исплаћена и стимулативна накнада од 10% у односу на плату у периоду коришћења годишњег одмора.

Код овако утврђеног чињеничног стања, судови налазе да је за утужени период, у односу на тражену нередовност у раду, тужиоцу већ извршено увећање плате преко 30%, кроз увећање додатног коефицијента (у односу на М.П.), у складу са чланом 147. у вези члана 146. став 1. Закона о полицији, чиме је и тужена испунила своју обавезу према њему по овом основу, што и тужбени захтев у овом делу чини неоснованим.

Правноснажном одлуком у делу који се ревизијом побија, одбијен је и тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио исплату стимулативне накнаде од 10% плате и то за период коришћења годишњег одмора у септембру месецу 2010. године.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право приликом одлучивања о захтеву тужиоца за исплату стимулативне накнаде за време коришћења годишњег одмора.

Запосленима у МУП-у плате су уређене Правилником о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, којим су утврђени основни и додатни коефицијенти, а који је донет у спровођењу Закона о полицији (“Сл.гласник РС” бр.101/05 и 63/09, који је био на снази у време доношења Правилника), из чега произлази да Правилник тужене не представља подзаконски акт у односу на Закон о платама државних службеника и намештеника, на који се тужилац у ревизији позива, због чега у конкретном случају нема места примени одредаба тог Закона (о платама државних службеника и намештеника) приликом обрачуна накнаде плате за време одсуства са рада – годишњег одмора и плаћеног одсуства. Применом члана 9. став 1. Правилника, запослени имају право на ову стимулативну накнаду и за време привремене спречености за рад која је проузрокована повредом у вршењу или поводом вршења службе, док је ставом 2, право запослених на стимулативну накнаду искључено за време одсуства са рада која нису обухваћена ставом 1. овог члана.

Дакле, Правилник о платама запослених у Министарству унутрашњих послова из 2006. године, прави разлику између коефицијената (основног и додатног) и стимулативне накнаде, предвиђене чланом 9. Правилника, која представља посебан вид накнаде, на коју запослени имају право само за време проведено на раду и у време привремене спречености за рад проузроковане повредом у вршењу или поводом вршења службе, како је то наведеном одредбом и предвиђено. У осталим случајевима одсуства са рада, где спада и период коришћења годишњег одмора, запосленима право на ову накнаду не припада (децидирано прописано ставом 2. овог члана), што и тужбени захтев у овом делу чини неоснованим.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилно примењено материјално право када је у овом делу одбијен тужбени захтев, што супротне наводе ревизије чини неоснованим.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Међутим, Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је приликом одлучивања о тужбеном захтеву за исплату неплаћеног дела зараде по основу ноћног рада, погрешно примењено материјално право, због чега је и чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о полицији („Сл.гласник РС“ бр.101/05 и 63/09, који је био на снази у спорном, утуженом периоду), одређено је да се основна плата запослених код тужене, састоји од основице коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, радна места, односно послове на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност послова (члан 146. став 2. Закона). Додатни коефицијент утврђен у складу са чланом 146. став 2. овог Закона, применом на основицу увећава плату за 30 до 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 1.), а уз сагласност Владе, за поједине категорије запослених могу се утврдити додатни коефицијенти који омогућавају увећање и за више од 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 2. истог Закона). Правилником о платама запослених у МУП-у, од 26.06.2006. године, одређени су додатни коефицијенти запослених.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да полицајци и овлашћена службена лица запослена код тужене, почев од ступања на снагу Правилника о платама од 26.06.2006. године до 08.12.2011. године, када су ступиле на снагу измене Закона о полицији (“Сл.гласник РС” 92/11), немају право на увећање плате по основу нередовности у случају да је њихова плата већ увећана 30 до 50% у односу на плате других државних службеника.

Међутим, да ли је плата полицајца који има статус овлашћеног службеног лица увећана за наведени проценат, представља фактичко питање, које је потребно утврдити у сваком конкретном случају и то поређењем са платом полицијског службеника истог степена школске спреме који такође има статус овлашћеног службеног лица, али који нема нередовност у раду. При том, сама садржина одредбе члана 147. Закона, указује да приликом утврђивања да ли је тужиоцу већ увећана плата по овом основу, упоредни радник не може бити државни службеник коме је у старту утврђен нижи коефицијент већ по основу

радног статуса – радног места и по основу разврставања у знатно нижи платни разред (како је учињено у спроведеном поступку пред нижестепеним судовима).

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право када је околност - да ли је тужиоцу већ признато и утврђено право на увећану зараду по основу прековременог и ноћног рада, као и за рад у дане државних и верских празника, утврђена стављањем у сразмеру коефицијента тужиоца са коефицијентом М.П.. Основаност захтева и права тужиоца на накнаду по основу ноћног рада (нередовности), може се утврдити само стављањем у сразмеру плате тужиоца са платом запосленог код тужене који се налази у идентичној ситуацији као и тужилац (школска спрема, звање, статус), а коме је једина тачка разликовања у односу на тужиоца – непостојање нередовности у раду код упоредног радника, што у конкретном случају није цењено.

На овај начин, побијаном одлуком је о основаности тужбеног захтева у овом делу, одлучено уз погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, па је Врховни касациони суд, применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу трећем изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање у складу са примедбама из овог решења и уз правилну примену материјалног права, донети нову и закониту одлуку о овом делу тужбеног захтева.

Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.